

Mededeling van het college aan de gemeenteraad (2025-27)

Onderwerp: Convenant regionale taalschool Doetinchem en omgeving
Portefeuillehouder: Wethouder Huizinga
Datum: 08-04-2025

Kennis te nemen van

Het convenant regionale taalschool Doetinchem en omgeving.

Context

De spreidingswet en de gemaakte afspraken in de regio Achterhoek over de opvang van asielzoekers, statushouders en andere vreemdelingen zorgen voor een toenemend aantal kinderen die nog geen (niet voldoende) Nederlands spreken/begrijpen. In de regio Achterhoek is in het verleden gekozen om kinderen in de basisschoolleeftijd op te vangen in het regulier onderwijs en daar taalonderwijs aan te bieden. Schoolbesturen en gemeenten in de West Achterhoek zien dat het aantal nieuwkomers groeit en het (voldoende) Nederlands leren binnen het regulier onderwijs niet meer vanzelfsprekend is. De gemeenten Bronckhorst, Doesburg, Doetinchem, Montferland en Oude IJsselstreek, schoolbesturen en het samenwerkingsverband Doetinchem PO hebben daarom gezamenlijk de mogelijkheden onderzocht om te starten met een centraal gelegen regionale taalschool in de West Achterhoek. Het uitgangspunt daarbij is dat kinderen zo snel mogelijk taalachterstanden inlopen en geplaatst kunnen worden op reguliere basisscholen. De uitkomsten van het onderzoek zijn vastgelegd in bijgevoegd convenant. Schoolbestuur PRO8 is de penvoeder en uitvoerende partij voor de regionale taalschool. De taalschool start in april 2025 in Doetinchem.

Kernboodschap

Door een grote instroom van niet-Nederlandse leerlingen in het regulier onderwijs is een probleem ontstaan in het basisonderwijs. De grote druk op de leerkrachten en het verarmen van het "warme bad" aan taal op het regulier basisonderwijs, heeft geresulteerd in de noodzaak om na te denken over hoe voor deze leerlingen kwalitatief goed onderwijs georganiseerd kan worden. Hoe het onderwijs aan nieuwkomers wordt vormgegeven is een verantwoordelijkheid van schoolbesturen en samenwerkingsverbanden. De gemeenten kunnen hierin alleen faciliteren.

Het regionaal organiseren van een taalschool helpt bij:

- de opvang van fluctuaties in aantallen nieuwkomers
- onvoorspelbaarheid van de verblijfsduur van leerlingen
- omgaan met verschillen tussen leerlingen
- behoud van expertise binnen het onderwijs
- opvangen van personeelsrisico's voor het onderwijs
- bundeling van middelen

Om de regionale samenwerking een juridische basis te geven, is het noodzakelijk om een convenant op te stellen. Het convenant zorgt voor een gestructureerde samenwerking tussen schoolbesturen en gemeenten. Verder worden in het convenant de afspraken, verantwoordelijkheden en de taken van alle betrokken partijen vastgelegd.

Mededeling van het college aan de gemeenteraad (2025-27)

Door het vastleggen van afspraken in een convenant wordt de continuïteit en duurzaamheid van de ondersteuning gewaarborgd, ook bij wisseling van personeel of beleid. Ook het leerlingenvervoer maakt hier onderdeel van uit. Het convenant treedt in werking op 18 april 2025 en eindigt op 31 juli 2028.

Geldende uitgangspunten voor het convenant.

- Gelijke kansen: Alle nieuwkomers krijgen gelijke kansen om succesvol deel te nemen aan het regulier onderwijs en aan de maatschappij.
- Individuele benadering: De ondersteuning houdt rekening met individuele behoeften en achtergronden van de nieuwkomers, maar moeten passen binnen de onderwijszetting.
- Samenwerking: Een goede samenwerking tussen scholen, schoolbesturen, gemeenten, ouders en overige partners is essentieel voor het succes van de regionale taalschool.
- Kwaliteitsverlies: Een tekort aan financiële middelen kan tot kwaliteitsverlies leiden binnen de taalschool en gaat ten koste van de ontwikkeling van de leerlingen.
- Startvoorwaarde: De taalschool kan starten als er minimaal 10 leerlingen ingeschreven zijn.
- Leerlingenvervoer: Voor nieuwkomers die niet in een noodopvang of AZC verblijven is de gemeente waar zij verblijven verantwoordelijk voor het leerlingenvervoer, ongeacht het feit of zij een vluchtelingenstatus hebben. Een centrale taalklas kan beschouwd worden als de 'dichtstbijzijnde toegankelijke school' en valt onder de verordening leerlingenvervoer van de gemeente.
- Kleutergroepen: de groep 4 t/m 6 jarigen (kleutergroepen 1 en 2) volgen onderwijs op de door de ouders gekozen reguliere school in hun woonplaats.
- Duur: Doel is dat het verblijf in de taalschool zo snel mogelijk, maar in ieder geval binnen 12 maanden leidt tot een (taal)niveau waarmee de leerling kan instromen op een reguliere basisschool. In uitzonderingsgevallen is verlenging mogelijk.

Het onderwijs kan financiering voor nieuwkomersonderwijs aanvragen bij het Rijk. Deze bekostiging is onlangs aangepast om beter in te spelen op de behoefte van het onderwijs en nieuwkomers. Vanaf 1 juli 2024 ontvangen scholen in het primair onderwijs bekostiging vanaf de dag dat een leerling daadwerkelijk is ingeschreven op een school. Scholen ontvangen twee jaar bekostiging voor een leerling, waarbij het bedrag voor het eerste jaar hoger is dan voor het tweede jaar. Met het ondertekenen van het convenant gaan de deelnemende schoolbesturen akkoord met het delen van het financiële risico door voor een jaar de basisbekostiging en de aanvullende bekostiging over te maken naar de taalschool.

Wanneer de kosten voor de taalschool hoger zijn dan de rijksvergoeding die PRO8 ontvangt voor de opvang van de nieuwkomersleerlingen staan de 5 gemeenten garant voor het financiële risico. Dit valt onder artikel 8.2 van de financiële verordening van de gemeente. Risico ontstaat bijv. bij een te laag aantal leerlingen of een relatief hoog aantal nieuwkomers met aanvullende bekostiging in het tweede leerjaar.

Mededeling van het college aan de gemeenteraad (2025-27)

De mogelijke kosten voor de taalschool kunnen ten laste gebracht worden van de OAB-middelen (onderwijsachterstanden beleid). De middelen voor onderwijsachterstanden zijn bedoeld om alle kinderen een goede start te geven. Het onderwijsachterstandenbeleid sluit aan bij de sociale opgave kansrijk opgroeien en een leven lang leren. Wie op jonge leeftijd achteropraakt in het onderwijs, moet alles op alles zetten om die achterstand weer in te lopen. Een goede start voor alle kinderen is daarom enorm belangrijk; het geeft hun de kans een stevige basis te leggen voor hun toekomst.

De samenwerkende partijen worden vertegenwoordigd in een stuurgroep. Dit is opgenomen in het convenant. De samenstelling van de stuurgroep wordt in overleg bepaald maar bestaat in ieder geval uit een afvaardiging van gemeenten en schoolbesturen. De stuurgroep komt minimaal 2 x per jaar bijeen om (prognoses) van het aantal nieuwkomers in de regio en de financiën te bespreken. De stuurgroep bewaakt het beleid en de financiën en is onder meer belast met het nemen van een besluit bij terugloop van het aantal nieuwkomers, onder het minimumaantal leerlingen per klas.

De taalschool maakt medegebruik van het pand van Stichting Achterhoek VO aan de Vondelstraat 5 te Doetinchem.

Bijlagen

Convenant regionale taalschool Doetinchem en omgeving.